

ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๖๗

เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนและสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จึงเห็นสมควรให้มีอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” หมายความว่า บุคคลที่มีความสนใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในท้องถิ่นของตนเอง ใช้ชื่อย่อว่า “ทสม.” มีชื่อเรียกภาษาอังกฤษว่า “Natural Resources and Environmental Protection Volunteer” และใช้ชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า “NEV”

“เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” หมายความว่า การเชื่อมโยงกันของ ทสม. เพื่อการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยความเป็นอิสระและเท่าเทียมกันของบุคคล ภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน และใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงานร่วมกัน โดยใช้ชื่อย่อว่า “เครือข่าย ทสม.” และเรียกชื่อภาษาอังกฤษว่า “Natural Resources and Environmental Protection Volunteer Network” ใช้ชื่อย่อว่า “NEV-Net”

“กรรมการเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” หมายความว่า ผู้แทนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกจากอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เพื่อให้ปฏิบัติงานในฐานะกรรมการเครือข่ายในระดับต่าง ๆ

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านตามนิยามในกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหมายรวมถึงชุมชนที่มาจากการจัดตั้งชุมชนตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“เขต” หมายความว่า การแบ่งพื้นที่การบริหารราชการกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

“กลุ่ม” หมายความว่า การแบ่งกลุ่มการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต เพื่อให้การปฏิบัติราชการ มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม วิธีการดำรงชีวิตของประชาชน โดยสามารถแบ่งกลุ่ม การปฏิบัติงานของสำนักงานเขต ที่สอดคล้องกับโครงสร้างคณะกรรมการ เครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็น ๖ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มกรุงเทพกลาง กลุ่มกรุงเทพใต้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงธนเหนือ และกลุ่มกรุงธนใต้

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๕ เครื่องหมายของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เป็นวงกลมพื้นสีน้ำเงิน มีรูปใบไม้สีเขียวและลำต้นสีน้ำตาลอยู่กลางวงกลม ด้านบนล้อมรอบด้วยท้องฟ้า และเมฆสีขาว ด้านล่างเป็นรูปคนจับมือกันมีตัวอักษรภาษาไทย เขียนว่า เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน และภาษาอังกฤษ เขียนว่า “Natural Resources and Environmental Protection Volunteer Network” ใช้ชื่อย่อว่า “NEV-Net”

ข้อ ๖ ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และอื่น ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน

ข้อ ๗ วัตถุประสงค์ของการมี ทสม. และเครือข่าย ทสม. มีดังนี้

(๑) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง กระบวนการเรียนรู้และพึ่งตนเองของชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

(๒) เพื่อประสานงานการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างระดับนโยบาย และระดับชุมชน

(๓) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ในทุกระดับ

ข้อ ๘ ผู้ที่จะสมัครเป็น ทสม. ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๔) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำในจังหวัดนั้น

(๕) มีความสมัครใจและมีจิตอาสาเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๖) เป็นบุคคลที่มีความเสียสละและอุทิศตัว ในการทำงานเพื่อส่วนรวม

(๗) เป็นบุคคลที่ตระหนักถึงการทำงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ

(๘) เป็นบุคคลที่เปิดโอกาสให้กับตัวเองและผู้อื่นในการแสวงหาความรู้ และเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์

ข้อ ๙ ทสม. มีบทบาทและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานการดำเนินงานในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความร่วมมือในการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานทุกภาคส่วน

(๒) สื่อสาร เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ นโยบาย ข้อมูล ข่าวสารและกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น

(๓) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

(๔) เฝ้าระวัง และรายงานข้อมูลสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

(๕) ดำเนินกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับภูมินิเวศ และบริบทของพื้นที่

(๖) เสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ให้เยาวชน และคนรุ่นใหม่เพื่อสืบสานเจตนารมณ์ แนวคิดและการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

(๗) สนับสนุนภารกิจด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๑๐ วิธีการรับสมัคร ทสม. มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) กรรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ประสานและประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าว เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสมัครเป็น ทสม.

(๒) ผู้สนใจสมัครเป็น ทสม. และมีคุณสมบัติ ตามข้อ ๘ ให้ยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนด ต่อหน่วยงานผู้มีอำนาจออกบัตรตามข้อ ๑๑

ข้อ ๑๑ การออกบัตรประจำตัว ทสม. ตามรายละเอียด ดังนี้

(๑) ส่วนกลางให้ปลัดกระทรวง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจออกบัตร

(๒) ส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจออกบัตร

ข้อ ๑๒ บัตรประจำตัว ทสม. มีอายุห้าปี เมื่อบัตรประจำตัวชำรุด สูญหาย หดอายุ หรือมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ เช่น ชื่อ สกุล ให้ ทสม. ยื่นคำร้องตามแบบที่กำหนด เพื่อพิจารณาดำเนินการออกบัตรประจำตัวใหม่ให้ต่อไป

รูปแบบบัตรประจำตัว ทสม. ขั้นตอนการออกบัตรประจำตัว และการขอมีบัตรประจำตัวใหม่ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. กำหนด

ข้อ ๑๓ ทสม. จะพ้นสภาพการเป็น ทสม. เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ถูกพิพากษาต้องโทษคดีเกี่ยวกับการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคดีถึงที่สุด

(๕) คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับจังหวัด หรือคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี มีมติให้พ้นจากสภาพเนื่องจากมีพฤติกรรมขัดต่อเจตนารมณ์การเป็น ทสม.

หมวด ๒

คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัคร

พิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. จังหวัด ดังนี้

(๑) คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับตำบล ประกอบด้วย ผู้แทน ทสม. จากหมู่บ้าน ที่มี ทสม. คัดเลือกกันเองให้ได้ผู้แทนหมู่บ้านละไม่น้อยกว่าหนึ่งคน

(๒) คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการ ระดับตำบลจากตำบลที่มีเครือข่าย ทสม. ตำบลละไม่น้อยกว่าหนึ่งคน

(๓) คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการ ระดับอำเภอจากอำเภอที่มีเครือข่าย ทสม. อำเภอละไม่น้อยกว่าหนึ่งคน และผู้แทนเครือข่าย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีภารกิจในด้านนั้น ๆ เครือข่ายละหนึ่งคน

คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. แต่ละระดับ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยให้คณะกรรมการแต่ละระดับเป็นผู้คัดเลือกกันเอง

คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. แต่ละระดับ สามารถแต่งตั้งที่ปรึกษา เพื่อขอคำปรึกษาได้ หรือตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือในการทำงานได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร ดังนี้

(๑) คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับเขต ประกอบด้วย ผู้แทนเครือข่าย ทสม. ที่มาจากการคัดเลือกกันเองของสมาชิก ทสม. ในเขตให้ได้จำนวนไม่เกินสิบห้าคน

(๒) คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับกลุ่ม ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับเขตในกลุ่มนั้น ๆ เขตละหนึ่งคน

(๓) คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับเขต ๆ ละหนึ่งคน และผู้แทนคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับกลุ่ม ๆ ละหนึ่งคน

คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร แต่ละระดับ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยให้คณะกรรมการแต่ละระดับ เป็นผู้คัดเลือกกันเอง

คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร แต่ละระดับสามารถแต่งตั้งที่ปรึกษา เพื่อขอคำปรึกษาได้ หรือตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือในการทำงานได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๖ คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ตามข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ แต่ละระดับมีหน้าที่ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) เป็นผู้ประสานงานต่อหน่วยงานอื่น

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติงาน เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของเครือข่าย ทสม. ระดับนั้น ๆ

(๓) ดำเนินการตามแผนหรือนโยบายที่กำหนดไว้

(๔) จัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เพื่อตรวจสอบ

(๕) สรุปผลงานและแถลงต่อที่ประชุมสามัญประจำปีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) หน้าที่อื่นตามมติของคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. แต่ละระดับ

ข้อ ๑๗ ให้กรรมการแต่ละระดับ อยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อพ้นวาระให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการใหม่ ภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ข้อ ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการ และกรรมการ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ย้ายที่อยู่

(๓) ลาออก

(๔) พ้นสภาพการเป็น ทสม. ตามข้อ ๑๓ และในกรณีต้องโทษคดีเกี่ยวกับการทำลายทรัพย์สินของชาติและสิ่งแวดลอม ให้พักการดำรงตำแหน่งไว้จนกว่าคำพิพากษาเป็นที่สิ้นสุด

(๕) คณะกรรมการในระดับนั้น ๆ ไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกลงมติให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระหนึ่ง ให้มีการคัดเลือก ทสม. ผู้อื่นเป็นกรรมการแทน ภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน

หมวด ๓

การส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัคร
พิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน

ข้อ ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอำนวยการ ทสม.” ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
 - (๓) เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการ
 - (๔) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นกรรมการ
 - (๕) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เป็นกรรมการ
 - (๖) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นกรรมการ
 - (๗) อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี เป็นกรรมการ
 - (๘) อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการ
 - (๙) อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นกรรมการ
 - (๑๐) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการ
 - (๑๑) ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นกรรมการ
 - (๑๒) ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ เป็นกรรมการ
 - (๑๓) ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ
 - (๑๔) ผู้แทนเครือข่าย ทสม. จำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ
 - (๑๕) ผู้ทรงคุณวุฒิให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี
 - (๑๖) อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการหน่วยงานในกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่รับผิดชอบงาน ทสม. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- กรรมการตาม (๑๓) (๑๔) (๑๕) มาจากการคัดเลือกกันเองและให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้ง

กรรมการตาม (๑๖) ให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๒๐ ให้คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) ออกประกาศ หรือกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบฉบับนี้
- (๒) เสนอแนะนโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ทสม. ให้เกิดประสิทธิภาพ
- (๓) อำนวยการ ประสานงานและบูรณาการการดำเนินงานเกี่ยวกับ ทสม.
- (๔) ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินงาน ทสม.
- (๕) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด

ข้อ ๒๑ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. ระดับจังหวัด ประกอบด้วย

- (๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้แทนหน่วยงานของกรมที่มีในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในพื้นที่จังหวัดหน่วยงานละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

- (๓) ท้องถิ่นจังหวัด เป็นกรรมการ
- (๔) อุตสาหกรรมจังหวัด เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ เป็นกรรมการ
- (๖) ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นกรรมการ
- (๗) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

- (๘) ประธานเครือข่าย ทสม. แต่ละจังหวัด เป็นกรรมการ

(๙) ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

(๑๐) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นกรรมการ และเลขานุการ

กรรมการตาม (๗) (๙) มาจากการคัดเลือกกันเองและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๒๒ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- (๑) อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับมอบหมาย

เป็นรองประธานกรรมการ

- (๓) ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ
- (๔) ผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

(๗) ประธานเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๘) ประธานเครือข่าย ทสม. ระดับกลุ่ม จำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

(๙) ผู้แทนเครือข่าย ทสม. ในคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. กลุ่มภาคกลาง เป็นกรรมการ

(๑๐) ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

(๑๑) ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการตาม (๑๐) มาจากการคัดเลือกกันเองและให้อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. ระดับจังหวัดหรือคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) อำนวยการและบูรณาการเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ทสม. จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

(๒) ดำเนินการตามนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่าย ทสม. ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และด้านอื่น ๆ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายของพื้นที่

(๓) อำนวยการคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๔ ให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาสาสมัครและเครือข่ายในการกำกับดูแลของหน่วยงานมีโอกาส เป็น ทสม. โดยสมัครใจ

(๒) จัดปฐมนิเทศ ฝึกอบรม หรือประชุม สัมมนา ทสม. เพื่อเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) สนับสนุนแผนงาน และงบประมาณของเครือข่าย ทสม. ตามบทบาทภารกิจของหน่วยงาน

(๔) สนับสนุนให้ ทสม. ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) เผยแพร่ ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ทสม.

ข้อ ๒๕ ให้กรรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานประสานกลาง ในการพัฒนาเครือข่าย ทสม. รวมถึง เครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร และการดำเนินการ ตามระเบียบนี้

หมวด ๔

สิทธิประโยชน์ของอาสาสมัคร พิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน

ข้อ ๒๖ สมาชิก ทสม. มีสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) มีสิทธิแต่งเครื่องแต่งกาย และประดับเครื่องหมาย ทสม. ตามแบบที่กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด

(๒) รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่อง

(๓) เข้าร่วมประชุม เพื่อรับรู้และแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

(๔) มีสิทธิในการคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย ทสม.

(๕) มีสิทธิได้รับการคัดเลือกให้เป็นกรรมการเครือข่าย ทสม. ในแต่ละระดับ

(๖) ทสม. ที่ปฏิบัติงานได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อาจมีสิทธิได้รับใบประกาศเกียรติคุณ โล่ เข็ม และอื่น ๆ เพื่อยกย่องในฐานะเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๗) มีสิทธิในการตรวจสอบการทำงานของกรรมการเครือข่าย ทสม. เพื่อนำเสนอข้อมูล และเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อการปรับปรุงการทำงาน หรือเสนอให้มีการลงชื่อเพื่อพิจารณาให้กรรมการ เครือข่าย ทสม. พ้นจากตำแหน่ง

(๘) มีสิทธิในการมีส่วนร่วมเสนอแนะสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อประกาศตามระเบียบกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๙) สิทธิอื่นตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด

หมวด ๕

การประชุม

ข้อ ๒๗ การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ทำได้ดังนี้

(๑) ประธานกรรมการแต่ละระดับ แจ้งกรรมการเข้าร่วมประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุม ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

(๒) ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ในการประชุมคราวใดถ้ากรรมการมาประชุมต่ำกว่ากึ่งหนึ่ง ให้ประธานแจ้งให้มีการประชุมครั้งที่สอง ภายในเวลาไม่เกินห้าวัน และให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

(๓) กรรมการแต่ละระดับ สามารถเข้าชื่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกรรมการระดับนั้น เพื่อเสนอให้มีการประชุมคณะกรรมการได้

ข้อ ๒๘ การประชุมสามัญประจำปี ทำได้ดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย จัดประชุมสามัญ ประจำปีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยแจ้งให้ตัวแทน ทสม. เข้าประชุมก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

(๒) ประธานกรรมการระดับจังหวัดสามารถเข้าชื่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนจังหวัด เพื่อเสนอให้มีการประชุมวิสามัญได้

ข้อ ๒๙ วิธีการประชุม การดำเนินการประชุม และกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวกับการประชุม ของคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. แต่ละระดับกำหนด

หมวด ๖

การเงิน

ข้อ ๓๐ เงินรายได้ของเครือข่าย ทสม. แต่ละระดับ อาจมาจาก

(๑) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากกองทุนต่าง ๆ

(๒) งบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของหน่วยงานสังกัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่มีภาระผูกพัน

(๔) กิจกรรมหารายได้

(๕) เงินหรือทรัพย์สินจากการบริจาค

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของเครือข่าย

(๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น

ข้อ ๓๑ บัญชีรายรับ - รายจ่ายของเครือข่าย ทสม. ทุกระดับ ให้จัดทำตามวิธีปฏิบัติทั่วไป และสามารถตรวจสอบได้อย่างเปิดเผย ดังนี้

(๑) การเงินของเครือข่าย ทสม. อยู่ในความรับผิดชอบร่วมกันของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และเหรัญญิก โดยให้เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินที่เป็นนิติบุคคล ในนาม “เครือข่าย ทสม.” โดยมีบุคคลดังกล่าวลงนามร่วมกันไม่น้อยกว่าสองในสาม

(๒) ประธานกรรมการเครือข่าย ทสม. มีอำนาจสั่งจ่ายเงินได้ไม่เกินห้าหมื่นบาทถ้วนภายในหนึ่งวัน ถ้าเกินกว่าที่กำหนดให้คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติ โดยคณะกรรมการเครือข่าย ทสม.

(๓) บัญชีการเงินและทรัพย์สินให้เหรียญจัดทำและเก็บให้มีบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ของคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. พร้อมด้วยใบสำคัญและหลักฐานให้ถูกต้อง มีหลักฐานการรับเงิน การจ่ายเงิน ทุกรายการต้องมีใบสำคัญอันมีรายการและจำนวนที่ถูกต้องที่ได้รับอนุมัติ จากประธานกรรมการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการ เก็บหลักฐานเพื่อการตรวจสอบ ไม่น้อยกว่าหกปี

(๔) ให้ประธานคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. และเหรียญมีอำนาจเก็บรักษาเงินสดไว้ เพื่อใช้จ่ายหมุนเวียนในกิจกรรมของเครือข่าย ทสม. เป็นเงินไม่เกินสองหมื่นบาทถ้วน และให้ คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. วางระเบียบการเงิน และทรัพย์สินของคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ให้เหมาะสมและรัดกุม

(๕) การแสดงบัญชีให้แสดงในการประชุมสามัญประจำปี

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๒ ให้คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในจังหวัดแต่ละระดับ ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง หรือคัดเลือกตามระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือคัดเลือกอยู่ก่อนวันที่ระเบียบฉบับนี้ ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งหรือคัดเลือกขึ้นใหม่

ข้อ ๓๓ ให้คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือคัดเลือก ตามประกาศกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เรื่อง ประกาศรายชื่อคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือคัดเลือกอยู่ก่อนวันที่ ระเบียบฉบับนี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งหรือคัดเลือก ขึ้นใหม่

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม